

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 828/2016-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. novembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Škodler & partners, s. r. o., Dobšinského 12, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ondrej Škodler, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo 53/2013 z 20. novembra 2013 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 To 33/2013 z 23. mája 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. marca 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením

Krajského súdu v Trenčíne (ďalej aj „krajský súd“) sp. zn. 2 To 33/2013 z 23. mája 2013 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Tdo 53/2013 z 20. novembra 2013.

2. Zo sťažnosti a k nej priložených rozhodnutí vyplýva, že *sťažovateľ bol Okresnou prokuratúrou Trenčín (ďalej len „okresná prokuratúra“) obžalovaný pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 a 2 Trestného zákona. Samosudca Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 8 T 138/2008-383 z 20. apríla 2010 oslobodil sťažovateľa spod obžaloby. Proti uvedenému rozsudku podal odvolanie prokurátor okresnej prokuratúry. Krajský súd uznesením č. k. 2 To 83/2010-413 z 9. novembra 2010 zrušil napadnuté rozhodnutie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd rozsudkom č. k. 8 T 138/2008-383 z 13. decembra 2011 opätovne oslobodil sťažovateľa spod obžaloby. Krajský súd uznesením č. k. 2 To 18/2012-508 zo 14. júna 2012 znovu zrušil odvolaním okresného prokurátora napadnuté rozhodnutie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, aby ju v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.*

3. *Okresný súd napokon svojím rozsudkom sp. zn. 8 T 138/2008 z 15. januára 2013 uznal sťažovateľa vinným, že „v čase hospitalizácie pacienta maloletého [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (...) na detskom oddelení Nemocnice s poliklinikou v Trenčíne, kde bol pacient hospitalizovaný z dôvodu liečby zápalu pľúc od 29.12.2001 do 01.01.2002, po tom ako dňa 30.12.2001 došlo k zhoršeniu zdravotného stavu [REDAKOVANÉ], nevykonal obvinený ako službukonajúci lekár dostatočné kontrolné vyšetrenie a k tomu adekvátne liečebné opatrenia, okrem iného neopakoval vyšetrenie za účelom zistenia dynamiky zápalových ukazovateľov, nepridal do terapie agresívnejšie antibiotikum, nekonzultoval vec s ATB konzíliom, kde následkom zanedbania zdravotnej starostlivosti sa [REDAKOVANÉ] 01.01.2002 v popoludňajších hodinách dostal po respiračnom zlyhaní do komatózneho stavu, pričom následkom zhoršenia zdravotného stavu bol dňa 01.01.2002 vo večerných hodinách v kritickom stave prevezený do Detskej fakultnej nemocnice na Kramároch v Bratislave, kde po dobu hospitalizácie 21 dní a následnej trojmesačnej rekonvalescencie nemohol [REDAKOVANÉ] vykonávať rehabilitáciu potrebnú na liečenie detskej mozgovej obrny a následkom nevykonanej rehabilitácie došlo k skráteniu achillových šliach na oboch*

dolných končatinách a nemožnosti chôdze, pričom skrátenie šliach je nutné liečiť výlučne operačne a nedá sa vyliečiť rehabilitáciou, teda inému z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví a uvedený čin spáchal preto, že porušil dôležitú povinnosť vyplývajúcu z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie. Tým spáchal trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 odsek 1, odsek 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 01.09.2002“. Za to bol odsúdený podľa § 224 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 53 ods. 1, 2 písm. a) a ods. 3 Trestného zákona na peňažný trest vo výške 300 €. Podľa § 54 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, okresný súd ustanovil náhradný trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov.

4. Proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ 16. januára 2013 odvolanie. Krajský súd však uznesením č. k. 2 To 33/2013-567 zamietol odvolanie sťažovateľa (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“). Sťažovateľ uvedené uznesenie krajského súdu napadol dovolaním, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Tdo 53/2013 z 20. novembra 2013 odmietol (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“)

5. Sťažnosť sťažovateľa obsahuje v podstate tri okruhy námietok. Sťažovateľ namieta, že krajský súd a najvyšší súd porušili jeho právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces tým, že (i) nepovažovali trestnosť činu sťažovateľa za premlčanú, (ii) akceptovali nezákonný dôkaz, pretože v prípravnom konaní orgány činné v trestnom konaní prevzali celú zdravotnícku dokumentáciu (aj keď zákon dovoľoval prevzatie len jej časti) a vydali ho otcovi poškodeného, a nie príslušnej zdravotníckej organizácii, a (iii) že súčasťou skutkovej vety odsudzujúceho výroku nie je explicitná citácia predpisu, ktorý mal sťažovateľ porušiť.

6. Pokiaľ ide o námietku premlčania trestnosti činu, sťažovateľ vo svojej sťažnosti predovšetkým pripomína, že súčasťou právnej istoty musí byť aj právo osoby, voči ktorej sa v premlčacej lehote orgánom činným v trestnom konaní nepodarí vyvodiť trestnú zodpovednosť za spáchanie trestného činu, dosiahnuť po jej uplynutí zánik trestnej zodpovednosti za takýto čin. Podľa § 67 Trestného zákona platného v čase, keď sa skutok údajne stal, trestnosť činu zaniká uplynutím premlčacej doby, ktorá je podľa odseku c) päť rokov, ak je horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody najmenej tri roky.

Obžaloba bola voči sťažovateľovi vznesená pre trestný čin podľa § 224 ods. 1 a 2 Trestného zákona, teda horná hranica trestnej sadzby je päť rokov. Obžaloba bola vznesená z dôvodu, že sťažovateľ 30. decembra 2001 po tom ako došlo k zhoršeniu zdravotného stavu [REDAKOVANÉ], nevykonal ako službukonajúci lekár dostatočné kontrolné vyšetrenie a k tomu adekvátne liečebné opatrenia, okrem iného neopakoval vyšetrenie na zistenie dynamiky zápalových ukazovateľov, nepridal do terapie agresívnejšie antibiotikum, nekonzultoval vec s ATB konziliom.

Udalosť určujúca začiatok plynutia lehoty sa teda stala 30. decembra 2001, preto sťažovateľ vychádza z toho, že premlčacia lehota v danom prípade uplynula 30. decembra 2006. Sťažovateľ ďalej poukázal na to, že podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva: a) byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia proti nemu. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej argumentuje, že: «Vychádzajúc zo všeobecnej zásady uznávanej aj v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva, premietnutej aj do judikatúry všeobecných súdov v Slovenskej republike, sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citlivého zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je spravidla spojený s trestným procesom, musí posudzovať prísnejšie.

Podľa slovenského Trestného poriadku sa osoba stáva obvinenou vydaním uznesenia o vznesení obvinenia, a nie až momentom jeho oznámenia obvinenému. Podľa § 206 ods. 1 TZ policajt po vydaní uznesenia o vznesení obvinenia, uznesenie ihneď oznámi obvinenému a doručí najneskôr do 48 hodín prokurátorovi.

Pre posúdenie otázky či došlo k uplynutiu premlčacej lehoty je teda významnou odpoveď na otázku, kedy skutočne vzniesol policajt obvinenie, teda kedy skutočne vydal uznesenie o vznesení obvinenia. Na preukázanie tejto právne tak významnej skutočnosti, nemôže byť jediným a rozhodujúcim dátum uvedený na uznesení bez ďalších skutočností, predovšetkým v súvislosti so splnením povinností vyplývajúcich zo zákona a teda splnenia povinnosti ihneď oznámiť obvinenému vznesenie obvinenia a doručiť uznesenie o obvinení do 48 hodín prokurátorovi. Zo znenia zákona je možné vyvodit' záver, že povinnosť oboznámiť obvineného „ihneď“ je kratšia ako lehota 48 hodín na doručenie uznesenia prokurátorovi. Ak by preukázanie dodržania týchto dvoch zákonných lehôt nemalo žiaden právny význam pre posúdenie plynutia premlčacej doby, nepochybne by vyšetrovateľ mal

možnosť vzniesť obvinenie prakticky kedykoľvek so spätnou účinnosťou podľa toho, aký dátum by na uznesení chcel uviesť a obvinený by sa dostal do postavenia, v ktorom by bol závislý od vôle vyšetrovateľa a nie od konkrétnych skutkových okolností, podľa ktorých je vyšetrovateľ povinný bez omeškania vzniesť obvinenie ihneď, ako je na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba (§ 206 TP).

Vyšetrovateľ sťažovateľovi uznesenie o vznesení obvinenia doručil dňa 11.01.2007, hoci mu malo byť doručené ihneď po jeho vznesení. Doručenie uznesenia o vznesení obvinenia na 15-ty deň po jeho vznesení považujeme za konanie v rozpore so zákonom a vyvoláva v sťažovateľovi vážnu pochybnosť o tom, či uznesenie bolo skutočne vydané dňa 27.12.2006, nakoľko ak aj bolo najneskôr dňa 29.12.2006 doručené prokurátorovi, je zrejmé, že zákonná lehota „ihneď“ na oznámenie obvinenia sťažovateľovi, dodržaná nebola. Sťažovateľ vyslovil pochybnosť, že aj lehota na doručenie uznesenia prokurátorovi nebola dodržaná a žiadal, aby súd (okresný, krajský, najvyšší) vykonal dokazovanie, kedy bolo uznesenie skutočne prokuratúre doručené.»

Podľa sťažovateľa krajský súd uvedenej námietke nevenoval prakticky žiadnu pozornosť, predovšetkým neskúmal, či obvinenie bolo v 48-hodinovej zákonnej lehote doručené prokurátorovi. Na dokreslenie svojho tvrdenia sťažovateľ cituje z napadnutého uznesenia krajského súdu: „K možnému premlčaniu trestného stíhania obžalovaného, krajský súd skúmal, kedy došlo k vzneseniu obvinenia a vykonávaniu ďalších úkonov vo veci a aká doba uplynula od spáchania skutku a konštatoval, že premlčacia doba neuplynula, a teda trestné stíhanie ďalej prebehlo zákonne. Argumentácia obžalovaného o uplynutí premlčacej doby odmietol ako nedôvodnú, nemajúcu oporu v Trestnom poriadku, ani v dôkazoch (uznesenie o vznesení obvinenia a čas, kedy malo dôjsť k spáchaniu skutku). Skutok bol spáchaný 30.12.2001, premlčacia lehota by inak uplynula 30.12.2006 (§ 67 ods. 1 Tr. zák. platnom v čase spáchania skutku), pričom vyšetrovateľ obžalovanému vznesol obvinenie dňa 27.12.2006, teda pred uplynutím premlčacej lehoty a uznesenie o vznesení obvinenia vykonal okrem iného náležite procesne.“

Sťažovateľ ďalej namieta aj na to, že najvyšší súd vo svojom uznesení uviedol, že nie je možné prisvedčiť jeho dovolacej námietke založenej na tvrdení, že trestnosť jeho činu zanikla uplynutím premlčacej doby.

K námietkam o premlčaní trestnosti činu sťažovateľ zdôrazňuje, že vznesenie obvinenia „je nepochybne najdôležitejším procesným úkonom v počiatočnej fáze konania. Jeho základný význam je v tom, že sa trestné stíhanie začína viesť proti určitej osobe pre konkrétny trestný čin a súčasne sa jednoznačne určuje jej procesné postavenie v trestnom konaní ako obvineného. V prípade, ak uznesenie bolo doručené prokurátorovi po 29.12.2006, obzvlášť ak bolo uznesenie doručené prokurátorovi po 1.1.2007, teda po viac ako 48 hodinovej lehote od uplynutia premlčacej lehoty dňa 30.12.2006, nie je možné dátum uvedený na uznesení považovať za hodnoverný a teda nie je možné považovať za preukázané, kedy bolo vznesené obvinenie a bez pochybností určiť či nedošlo k uplynutiu premlčacej lehoty. Postup súdov všetkých stupňov, ktoré sa uspokojili iba s jednoduchým odpočtom dňa kedy sa skutok stal a dňa uvedeným na uznesení ako deň vznesenia obvinenia za formalistický a arbitrárny, neprispievajúci k zabezpečeniu práva na spravodlivé konanie, predovšetkým narúšajúci zásadu kontradiktórnosti konania.

Je v súlade s princípom právnej istoty a zákazom ľubovôle štátnych orgánov to, ak sa k uzneseniu o vznesení obvinenia v prípade, že sa preukáže, že nebolo doručené ani prokuratúre najneskôr do 1.1.2007, bude pristupovať tak, že sa vznesenie obvinenia bude považovať za oneskorené, lebo len takýmto spôsobom je možné zabezpečiť plnú realizáciu základného práva na spravodlivé súdne konanie.“

7. Sťažovateľ ďalej namieta, že krajský súd, ako i najvyšší súd v danej veci akceptovali nezákonný dôkaz, pretože v prípravnom konaní orgány činné v trestnom konaní prevzali celú zdravotnú dokumentáciu, aj keď zákon dovoľoval prevzatie len jej časti, pričom niektoré znalecké posudky boli vypracované na základe tohto nezákonného dôkazu. Navyše sťažovateľ je toho názoru, že v rozpore s aktuálne platnými a účinnými predpismi po skončení prípravného konania táto dokumentácia bola vrátená otcovi maloletého poškodeného, a nie príslušnému zdravotníckemu zariadeniu.

Sťažovateľ ďalej zdôrazňuje, že „dokazovanie v prípravnom, ale aj na hlavnom pojednávaní, vychádza predovšetkým zo zdravotnej dokumentácie maloletého [REDACTED]

██████████. Vyšetrovateľ v prípravnom konaní uznesením zo dňa 27.11.2006 podľa § 97 ods. 1 TP zdravotnú dokumentáciu ██████████, ktorá bola zabezpečená z Nemocnice s poliklinikou v Trenčíne a dňa 3.7.2002 komisionálne otvorená a následne použitá pri konaní pod ČVS: ORP-321/TN-2002, bola vrátená osobe menom ██████████ ██████████ (...), lebo pre ďalšie konanie už predmetná lekárska dokumentácia nie je potrebná.“.

Pokračujúc v argumentácii, sťažovateľ následne vo svojej sťažnosti poukazuje na znenie § 16 ods. 5 vtedy platného zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 277/1994 Z. z.“ alebo „zákon o zdravotnej starostlivosti“), podľa ktorého „(5) Zdravotnícke zariadenie je povinné bezplatne poskytnúť na základe konkrétne formulovaného písomného vyžiadania prokurátorovi, vyšetrovateľovi, policajnému orgánu alebo súdu údaje formou výpisov zo zdravotnej dokumentácie, a to v rozsahu, ktorý priamo súvisí s trestným konaním alebo s občianskym súdnym konaním. Zdravotnú dokumentáciu ako celok uvedeným orgánom nemožno poskytnúť. (8) Zdravotnícke zariadenie poskytne znalcovi ustanovenému súdom údaje zo zdravotnej dokumentácie v rozsahu nevyhnutnom na vyhotovenie znaleckého posudku. Znalec nesmie oznamovať údaje zo zdravotnej dokumentácie ani orgánu, na ktorého dožiadanie spracúva posudok, s výnimkou tých údajov, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou znaleckého posudku.“.

Sťažovateľ namieta, že «zo súdneho spisu nie je možné zistiť v zmysle akého zákonného postupu vyšetrovateľ v prípravnom konaní „zabezpečil“ zdravotnú dokumentáciu od Nemocnice s poliklinikou v Trenčíne. Nakoľko sa nemocnice s poliklinikou v Trenčíne nedotýkala povinnosť vydania veci podľa § 89 TP, pretože zdravotná dokumentácia sa skladá z listín, o ktorých obsahu platí zákaz výsluchu, tieto nemohli byť nemocnicou vydané. Vyšetrovateľ nepostupoval ani v súlade s ustanovením § 91 TP, pretože nebol splnený predpoklad pre odňatie veci a to, že na výzvu vyšetrovateľa ich Nemocnica s poliklinikou v Trenčíne neodôvodnene nevydala. V spise tiež absentuje súhlas prokurátora na odňatie veci podľa § 93 TP.».

Osobitne je potrebné podľa sťažovateľa poukázať „na vyššie citované ustanovenie vtedy platného zákona č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti z § 16 ods. 5 podľa ktorého prokurátorovi, vyšetrovateľovi, policajnému orgánu alebo súdu zdravotnú dokumentáciu ako celok nebolo možné vydať.“

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že vyšetrovateľ v prípravnom konaní postupoval v rozpore so zákonom, a že zdravotná dokumentácia ktorá bola zabezpečená a nakladalo sa s ňou nezákonným spôsobom, nemohla byť v konaní použitá ako dôkaz.

Rovnako to platí o všetkých znaleckých posudkoch, ktoré boli vypracované na nezákonne zabezpečenej zdravotnej dokumentácii, nakoľko dôkaz - zdravotná dokumentácia svoju nezákonnosť preniesla aj na znalecké posudky.

Tento záver osobitne platí o znaleckom posudku [REDAKOVANÉ], č. 1/2007, ktorý znalecký posudok spracoval dňa 12.3.2007, teda v čase keď vyšetrovateľ zdravotnú dokumentáciu vydal [REDAKOVANÉ], rovnako uvedené platí aj v prípade znaleckého posudku [REDAKOVANÉ] č. 4/11, čím zdravotná dokumentácia o ktorú sa znalec opieral stratila akúkoľvek hodnovernosť.“.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že pri prvom hlavnom pojednávaní «zistil nekompletnosť kópie zdravotnej dokumentácie v spise. Chýbali v nej výsledky kontrolných laborat. vyšetrení, z ktorých vyplýval pokles zápalovej aktivity, čo ukazovalo na ústup zápalu a z toho dôvodu nebola vykonaná zmena stávajúcej antibiotickej liečby. Takúto nekompletnú zdravotnú dokumentáciu mali k dispozícii aj znalci a pri vypracovávaní znaleckých posudkov nemali tieto výsledky k dispozícii.

Sťažovateľ je toho názoru, že sa jedná o neodstrániteľnú vadu prípravného konania, ako aj konania pred prvostupňovým súdom.

Napriek tomu, že na nezákonnosť nakladania so zdravotnou dokumentáciou sťažovateľ poukázal na hlavnom pojednávaní, vo vyjadrení sa k odvolaniu i samotnom odvolaní, ani jeden senát tejto zásadnej otázke, vydaniu originálu zdravotnej dokumentácie pred vznesením obvinenia, ktorá má rozhodujúci význam pre zákonnosť celého konania, otázke nevenoval žiadnu pozornosť.

Krajský súd sa v uznesení zo dňa 23. mája 2013 sa uspokojil s konštatovaním: „Odvolací súd rovnako nezistil nezákonnosť nakladania so zdravotnou dokumentáciou. V danom prípade predmetom skúmania skutku bol zdravotný stav maloletého pacienta, a teda bolo nielen právom ale aj povinnosťou vyšetrovateľa, aby zabezpečil celú zdravotnú dokumentáciu, čo sa napokon aj stalo.».

Uvedený záver krajského súdu je podľa sťažovateľa „v zjavnom rozpore s vyššie citovanými ustanoveniami zákonov. Ak sa súdy (prvostupňový aj odvolací), nezaoberali námietkami sťažovateľa, resp. ich nesprávne vyhodnotili, že rozhodujúce dôkazy(...) boli vykonané v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi a teda na ne nebolo možné prihliadať, došlo k porušeniu ust. čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 4 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. Tým je porušená aj zásada spravodlivosti súdneho konania a tým je porušené ust. čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy.“.

Sťažovateľ taktiež nesúhlasí ani so závermi napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktoré zaujal k nezákonnosti nakladania so zdravotnou dokumentáciou. V sťažnosti sú citované niektoré závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorým sťažovateľ svojimi právnymi názormi oponuje.

Najprv sťažovateľ reaguje na konštatovanie najvyššieho súdu, podľa ktorého „k tejto námietke obvineného je treba predovšetkým uviesť nasledovné: i keď z obsahu relevantných častí trestného spisu nie je možné objektívne zistiť celý pohyb zdravotnej dokumentácie, v danom prípade vzhľadom na odbornú zložitost' problematiky bolo nepochybne potrebné, aby súdni znalci mali k dispozícii celú zdravotnú dokumentáciu maloletého a nie len parciálne výpisky z nej.“.

Podľa názoru sťažovateľa aj najvyšší súd „konštatoval, že nie je možné objektívne zistiť celý pohyb zdravotnej dokumentácie, teda dal za pravdu sťažovateľovi, že sa so zdravotnou dokumentáciou nakladalo v rozpore so zákonom, nakoľko v zmysle platnej právnej úpravy, so zdravotnou dokumentáciou môže nakladať iba zdravotnícke zariadenie a znalec. Súčasne je nevyhnutné z vyššie uvedeného záveru Najvyššieho súdu SR vyvodiť záver, že ak nie je možné zistiť celý pohyb zdravotnej dokumentácie, nie je možné zistiť ani jej pravosť a úplnosť. Na to, aby znalec mal k dispozícii celú zdravotnú dokumentáciu nie je potrebné, aby dokumentáciu odňal vyšetrovateľ zdravotníckemu zariadeniu a zdôrazňujeme, že to zákon ani neumožňuje, ale plne v zmysle zákona zdravotnú dokumentáciu si mal a mohol vyžiadať znalec a zdravotnícke zariadenie bolo povinné mu zdravotnú dokumentáciu vydať.“.

Sťažovateľ ďalej namieta ten záver napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, podľa ktorého „aj keby postup zdravotného zariadenia pri vydaní dokumentácie nebol celkom lege

artis (v súlade so zákonom č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti), zákonná úprava administratívneho postupu pri manipulácii s dokumentáciou (či sa umožnia výpisky alebo vydá celá) nemôže prevýšiť záujem na dôslednom a objektívnom vyšetrení podozrenia zo spáchania trestného činu“.

Podľa názoru sťažovateľa „tento právny názor je v priamom rozpore s právnym názorom vyjadrenom v rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 Tz 9/2006, ktorý výslovne uvádza, že za zákonný spôsob získania dôkazu z dôkazných prostriedkov v zmysle § 119 ods. 2 Trestného poriadku treba považovať jednak splnenie formálnych, t.j. procesných podmienok vyžadovaných Trestným poriadkom alebo iným osobitným zákonom na vykonanie konkrétneho dôkazu a jednak splnenie obsahových (materiálnych) podmienok, t.j. aby úkon - použitý dôkazný prostriedok na vykonanie resp. získanie dôkazu - bol zameraný na zistenie tých skutočností, na ktoré zameraný a použitý môže byť. V prípade akceptácie názoru Najvyššieho súdu SR vyjadrenom v uznesení, proti ktorému sťažnosť smeruje, by záujem na dôslednom a objektívnom vyšetrení podozrenia zo spáchania trestného činu prevýšil akékoľvek konanie orgánov činných v trestnom konaní v rozpore so zákonom a umožnil by ich absolútnu svojvôľu.“.

Sťažovateľ v ďalšej časti svojej sťažnosti cituje a následne namieta tú časť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, z ktorej vyplýva, že «základným pravidlom je, že všetky dôkazy, ktoré boli nezákonne získané, musia byť vylúčené, pričom nie je prípustné ani využitie ďalších dôkazov, ktoré boli získané priamo alebo nepriamo, ako výsledok nezákonného zatknutia, prehliadky, výsluchu a pod. Pretože však úplné vylúčenie všetkých dôkazov, ako „otráveného ovocia“ by bolo neprimerané s prihliadnutím k jasnému konfliktu záujmov, alebo nemožnosť usvedčenia a odsúdenia skutočného páchatel'a spôsobené vylúčením týchto dôkazov sa prieči záujmu spoločnosti a zároveň by viedla k stavu absolútnej dôkaznej núdze.».

Podľa presvedčenia sťažovateľa uvedený „názor však nie je možné akceptovať na daný prípad a nie je možné postup vyšetrovateľa ospravedlniť nemožnosťou vykonania dokazovania, resp. stavu absolútnej dôkaznej núdze“. Ustanovenia § 16 ods. 5 a 8 zákona č. 277/1994 Z. z. podľa argumentácie sťažovateľa „nielen že dostatočne upravovali možnosť vykonania dôkazu znaleckým posudkom, ale zdôraznili, že na základe takto

získanej zdravotnej dokumentácie, ani znalec nemohol poskytnúť vyšetrovateľovi údaje zo zdravotnej dokumentácie. Zákon výslovne zakazoval vydať zdravotnú dokumentáciu ako celok.“.

Sťažovateľ ďalej poukazuje na to, že „nezákonnému postupu vyšetrovateľa nepredchádzal žiaden postup v súlade so zákonom, ktorý by odôvodňoval údajnú nemožnosť získania dôkazov zákonným spôsobom. V danom prípade, nedošlo k vylúčeniu všetkých dôkazov a vyšetrovateľ mal nepochybne možnosť postupovať zákonným spôsobom, teda vykonať výsluchy, uznesením poveriť znalca spracovaním znaleckého posudku, ktorý mal možnosť vyžiadať si zdravotnú dokumentáciu a pod., teda sa nejednalo o stav dôkaznej núdze. Vyšetrovateľ podľa sťažovateľa od počiatku postupoval v rozpore so zákonom. Sťažovateľ je toho názoru, že ani stav dôkaznej núdze neumožňuje vyšetrovateľovi taký postup, ktorý je v priamom rozpore so zákonom. Ak by sme prijali odôvodnenie dovolacieho súdu, bolo by možné ospravedlniť akýkoľvek nezákonný postup orgánov činných v trestnom konaní potrebou potrestania možného páchatel'a a celé konanie by sa riadilo svojvôľou orgánov činných v trestnom konaní.“.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti citoval z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu aj stanovisko, podľa ktorého „nezodpovedá skutočnosti, že by obvinený v priebehu trestného konania nemal možnosť oboznámiť sa s dokumentáciou maloletého, resp. do nej nahliadať a vyjadrovať sa k nej, resp. na základe nej požiadať o vyhotovenie vlastného znaleckého posudku“.

Sťažovateľ k tomu oponuje, že „originál zdravotnej dokumentácie bol odovzdaný [REDAKOVANÉ] dňa 27.11.2006, teda pred vznesením obvinenia voči sťažovateľovi, ktoré mu bolo doručené až dňa 11.1.2007. Keďže až odo dňa doručenia uznesenia o vznesení obvinenia sťažovateľ mohol reálne vykonávať práva, ktoré mu prináležia v postavení obvineného, odovzdaním zdravotnej dokumentácie poškodenému mu bol znemožnený prístup k originálu zdravotnej dokumentácie. Takýmto procesným postupom došlo k porušeniu princípu zachovania rovnosti strán, keďže sťažovateľ nemal možnosť oboznámiť sa s originálom zdravotnej dokumentácie, ani si dať vypracovať znalecký posudok, ktorý by preukazoval jeho nevinu. Na druhej strane pred vznesením obvinenia túto možnosť mala prokuratúra aj poškodený, po vznesení obvinenia iba

poškodený, sťažovateľ nemal a nemá ani doteraz. Nie je nám známe, že by zdravotná dokumentácia pred jej poskytnutím znalcom na vypracovanie znaleckého posudku bola verifikovaná čo do jej pravosti a úplnosti a teda aj z tohto dôvodu, takto vypracované znalecké posudku strácajú svoju vierohodnosť. V priebehu trestného konania od vznesenia obvinenia až po rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, orgány činné v trestnom konaní a súdy pracovali iba s kópiami zdravotnej dokumentácie, ktoré nepovažujem za hodnoverné. Pri prvom hlavnom pojednávaní sťažovateľ zistil nekompletnosť kópie zdravotnej dokumentácie v spise. Chýbali v nej výsledky kontrolných laborat. vyšetrení, z ktorých vyplýval pokles zápalovej aktivity, čo ukazovalo na ústup zápalu a z toho dôvodu nebola vykonaná zmena stávajúcej antibiotickej liečby. Takúto nekompletnú zdravotnú dokumentáciu mali k dispozícii aj znalci a pri vypracovávaní znaleckých posudkov nemali tieto výsledky k dispozícii. Sme toho názoru, že sa jedná o neodstrániteľnú vadu prípravného konania, ako aj konania pred prvostupňovým súdom.“

Po citácii z nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 153/07 sťažovateľ poukázal na to, že „obvinený musí mať v každom prípade možnosť predložiť súdu argumenty a dôvody proti obvineniu a vyjadriť sa ku všetkým okolnostiam týkajúcim sa jeho dôvodnosti a zákonnosti. Má právo vyjadriť sa ku všetkým tvrdeniam protistrany, či vyšetrovateľa, alebo prokurátora a využívať tak zásadu kontradiktórnosti. Odovzdanie kompletnej zdravotnej dokumentácie poškodeného protistrane, ako hlavného dôkazného materiálu znemožnilo sťažovateľovi sa účinne brániť, čo sa prejavilo v priebehu celého konania, keď poškodený dával spracovávať posudky a odborné stanoviská, aby vyvrátil posudky v prospech sťažovateľa dovtedy, dokiaľ to nepostačovalo na moje odsúdenie. Najvyšší súd SR neodôvodnil na základe akých skutočností dospel k záveru, že obvinený mal možnosť oboznámiť sa s dokumentáciou maloletého, resp. do nej nahliadať a vyjadrovať sa k nej, resp. na základe nej požiadať o vyhotovenie znaleckého posudku, keď je zo spisu celkom zrejmé, že originál zdravotnej dokumentácie bola odovzdaná poškodenému dňa 27.11.2006.“

Najvyšší súd podľa sťažovateľa taktiež nevenoval žiadnu pozornosť jeho námietke, že práve znalecké posudky, o ktoré svoje rozhodnutie krajský súd aj najvyšší súd opierajú, boli vypracované znalcami, ktoré nemali príslušnú odbornú spôsobilosť. Podľa sťažovateľa

██████████ nemá odbornú spôsobilosť v pediatrii. ██████████, bol v roku 2002 znalcom v odbore anestéziológie a resuscitácie, preto nebol odborne spôsobilý na vypracovanie znaleckého posudku, ktorého obsahom je posúdenie postupu lekára v špecializácii pediatria. Prof. ██████████, FCCM, je znalcom v odbore anestéziológie a resuscitácie, preto nebol odborne spôsobilý na vypracovanie znaleckého posudku, ktorého obsahom je posúdenie postupu lekára v špecializácii pediatria.

Za zásadnú „vadu všetkých rozhodnutí“ považuje sťažovateľ skutočnosť, že „ani jeden súd jednotlivé uvedené dôkazy v podstate neohodnotil a neuviedol, prečo niektorým z nich uveril a iným nie, nevysporiadal sa presvedčivo ani so skutočnosťou, že v konaní bolo predložených niekoľko znaleckých posudkov s rôznymi závermi a nevyslovil, prečo sa priklonil práve iba k niektorým z nich. Osobitne významnou je otázka, prečo súd uprednostnil znalecké posudky predložené poškodeným ako listinné dôkazy a to vo forme názoru znalcov so základným univerzitným titulom a bez príslušnej špecializácie v medicínskom odbore pediatria, pred znaleckým posudkom ██████████ ██████████, ██████████, hlavného odborníka pre pediatriu, obzvlášť pred znaleckým posudkom znaleckého ústavu UPJŠ v Košiciach -Lekárska fakulta, zastúpená znalcom ██████████ ██████████“.

Sťažovateľ zastáva názor, že v konaní bolo znaleckým posudkom uvedených subjektov preukázané, že nie je možné vysloviť jednoznačné závery o priebehu zdravotného stavu poškodeného aj v prípade, ak by mu bola poskytnutá zdravotná starostlivosť správne. «Ak nie je možné spoľahlivo a jednoznačne vylúčiť možnosť, že ani pri celkom bezchybnom postupe lekárov by následok nenastal, tak za takejto dôkaznej situácie plne v súlade so zásadou „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech obvineného) musí vychádzať z možnosti pre obvineného najpriaznivejšej a v zmysle § 285 písm. b) a c) TP spod obžaloby oslobodiť. Najvyšší súd SR sa námietkou sťažovateľa skutkovo ani právne nevysporiadal a ponechal ich bez povšimnutia.»

8. Sťažovateľ napokon namieta nedostatok výroku „odsudzujúceho rozsudku“, pričom v tejto časti svojej sťažnosti najprv cituje uznesenie Vyššieho vojenského súdu

Trenčín (ďalej aj „VVS Trenčín“) sp. zn. 2 To 2/2008, podľa ktorého „ustanovenie § 158 ods. 1 písm. a) TZ je právnou normou trestného práva s dispozíciou blanketovou - odkazuje všeobecne na inú právnu normu (...vykonáva svoju právomoc odporujúcim zákonom). Z toho vyplýva, že súd už v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku mal špecifikovať právnu normu, v rozpore s ktorou vykonával verejný činiteľ svoju právomoc.“.

Sťažovateľ ďalej cituje aj znenie § 224 Trestného zákona a je toho názoru, že ak ho súd uznal vinným „zo spáchania trestného činu podľa § 224 ods. 1 a 2 TZ, súd mal už v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku špecifikovať v rozpore, s ktorou povinnosťou vyplývajúcou z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie alebo uložení mu podľa zákona, sa dopustil pri spáchaní trestného činu. Okresný súd v Trenčíne sa uspokojil iba s opakovaním právneho názoru Krajského súdu v Trenčíne, podľa ktorého „Za kritérium nedbanlivosti v danom prípade je potrebné považovať zachovanie určitej miery opatrnosti. Táto miera je daná v spojení jej objektívneho a subjektívneho vymedzenia a ich vzájomných vzťahoch. Objektívna miera opatrnosti v tomto prípade vyžaduje mieru opatrnosti vyššiu (tak je to pri určitých skupinách osôb, ako vodič dopravného prostriedku, lekár a pod.) Mieru opatrnosti u špecifických skupín osôb, kde je potrebné zaradiť i lekárov, stanovujú jednak zdravotné predpisy a pod., ako aj všeobecné.“ Aplikujúc uvedené teoretické postuláty na konanie obžalovaného je možné uviesť, že ako odborný zdravotnícky pracovník - lekár nedodržel v prístupe k pacientovi maloletému [REDAKOVANÉ] dňa 30.12.2001 potrebnú mieru opatrnosti.».

Sťažovateľ ďalej vo svojej sťažnosti argumentuje, že podľa uznesenia VVS Trenčín sp. zn. 2 To 2/2008 «Pravidlo „iura novit curia“ (súd pozná právo) platí v trestnom konaní len vo vzťahu k všeobecne záväzným právnym predpisom, ktoré sú uverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky. Preto právne predpisy, resp. iné právne akty alebo organizačné smernice či štatúty, ktoré nie sú v plnom znení uverejnené v Zbierke zákonov a ktorých znalosť je nevyhnutná na zistenie skutkového stavu veci vyžadovaného v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku na rozhodnutie, treba z hľadiska relevantných okolností dokazovať.».

Podľa sťažovateľa „vo výrokovej vete odsudzujúceho rozsudku absentuje špecifikácia dôležitej povinnosti vyplývajúcej zo zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie alebo uložení podľa zákona, ktorej som sa mal dopustiť pri spáchaní trestného činu spolu s poukazom na príslušnú právnu normu, ktorá mi takúto povinnosť ukladá. Okresný súd v prípade, ak dospel zhodne s názorom krajského súdu k záveru, že sa sťažovateľ dopustil nedbanlivosti tým, že nezachoval určitú mieru opatrnosti, ktorú pre lekárov stanovujú jednak zdravotné predpisy a pod., ako aj všeobecné, bol povinný takéto zdravotné a všeobecné predpisy uviesť a ak sa nejedná o právne predpisy uverejnené v Zbierke zákonov ich ako dôkaz aj vykonať.“.

9. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd jeho sťažnosť prijal na ďalšie konanie a následne nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa, [REDAKOVANÉ], na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej Republiky, sp. zn. 1 Tdo 53/2013 zo dňa 20.11.2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňom jeho doručenia 17.01.2014 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 To/33/2013 zo dňa 23.05.2013.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo 53/2013 zo dňa 20.11.2013 sa zrušuje.

3. Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 To/33/2013 zo dňa 23.05.2013 sa zrušuje a vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

4. Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 7.000,- EUR (slovom: sedemtisíc Eur), ktoré sú Najvyšší súd SR a Krajský súd v Trenčíne povinní spoločne a nerozdielne uhradiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia na účet jeho právneho zástupcu Advokátskej kancelárie ŠKODLER&PARTNERS, s.r.o.(...), do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

5. Najvyšší súd SR a Krajský súd v Trenčíne sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi, [REDAKOVANÉ], trovy právneho zastúpenia v sume 340,90 € (slovom tristoštyridsať Eur a deväťdesiat centov) na účet jeho právneho zástupcu

Advokátskej kancelárie ŠKODLER&PARTNERS, s.r.o.(...) do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po

jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02)

11. Z petitu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo 53/2013 z 20. novembra 2013 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 To 33/2013 z 23. mája 2013.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

12. K namietanému porušeniu označených práv uznesením krajského súdu sp. zn. 2 To 33/2013 z 23. mája 2013

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porov. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom,

musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

Sťažovateľ svojou sťažnosťou napáda aj uznesenie krajského súdu sp. zn. 2 To 33/2013 z 23. mája 2013. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ využil svoje právo podať proti napadnutému uzneseniu krajského súdu dovolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o dovolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Napokon najvyšší súd v danej veci o dovolaní sťažovateľa aj meritórne rozhodol. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

13. K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo 53/2013 z 20. novembra 2013

Pri rozhodovaní orgánov verejnej moci (t. j. aj súdov) o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v konkrétnom právom upravenom procese je nevyhnutné akcentovať princípy demokratického právneho štátu formujúce každé konanie. Tieto princípy nachádzame v ústave v čl. 46 a nasl. ústavy (právo na súdnu a inú právnu ochranu), ako aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru (právo na spravodlivý proces).

Článok 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v čl. 46 až čl. 50 ústavy (I. ÚS 117/05).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01).

Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07). Inak povedané, povinnosť súdu v rámci riadneho procesného postupu (t. j. v zmysle procesnoprávných predpisov) zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu súdu a ochranou účastníkov konania pred svojvôľou súdu.

Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy, je, ako už bolo uvedené, taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a z ktorého musí byť, bez ohľadu na to, či sa odvolací (prípadne dovolací) súd stotožní a inkorporuje odôvodnenie rozhodnutí inštančne nižších súdov, zrejme, že sa zaoberal a vyjadril k esenciálnym otázkam vzťahujúcim sa na ním prejednávanú vec a neuspokojil sa bez ďalšieho so závermi inštančne nižších súdov (pozri napr. *Helle v. Fínsko*, č. 20772/92, rozsudok z 19. 12. 1997, bod 60; *Rajkovič v. Chorvátsko*, č. 50943/99, rozhodnutie z 3. 5. 2001, bod 2). Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.

Úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti bolo posúdiť, či odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu signalizuje potenciálnu arbitrárnosť v interpretácii a aplikácii príslušných právnych noriem na vec sťažovateľa a s tým spojené možné porušenie označených ústavných práv sťažovateľa, alebo naopak, či vzhľadom na odôvodnenie a právne závery najvyššieho súdu v ňom uvedené je sťažnosť zjavne neopodstatnená a ani po jej prijatí na ďalšie konanie by nebolo možné konštatovať porušenie označených ústavných práv napadnutým postupom a uznesením najvyššieho súdu.

14. Vychádzajúc z uvedených princípov a právnych názorov, ústavný súd na účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal namietaný postup a uznesenie najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa.

Posudzujúc procesný postup najvyššieho súdu v konaní o dovolaní sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd vo veci sťažovateľovho dovolania konal zákonom predpísaným procesným postupom (podľa platného a účinného § 377 Trestného poriadku). Postup najvyššieho súdu plne korešpondoval so zákonnými požiadavkami kladenými na postup dovolacieho súdu a požiadavkami kladenými ústavou a na procesný postup všeobecného súdu. Z hľadiska postupu teda nemožno napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu pre účely posudzovania dodržania dikcie čl. 46 ústavy a nasl. nič vytknúť.

15. Pokiaľ ide o posúdenie skutkových a právnych záverov, a teda v danom prípade interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení Trestného zákona, predovšetkým treba poukázať na relevantnú časť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, z ktorého vyplýva najmä, že:

«(...) Dovolaateľ primárne namietal nesprávnu manipuláciu so zdravotnou dokumentáciou maloletého [REDAKOVANÉ], keď táto bola kompletne poskytnutá vyšetrovateľovi a v nadväznosti súdnym znalcom. Obvinený namietal túto skutočnosť už v sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa PZ o vznesení obvinenia zo dňa 27. decembra 2006 ČVS: OUJP-427/20-2003, v ktorej okrem iného uviedol, že „...zdravotná dokumentácia bola vydaná matke dieťaťa v prítomnosti vyšetrovateľa, čo samozrejme sponchybňuje objektivnosť nakladania s dokumentáciou a dávalo predpoklad s jej manipuláciou“. Z prípisu vyšetrovateľa PZ zo dňa 15. októbra 2003 (č. l. 55 vyšetrovacieho spisu) vyplýva, že zdravotná dokumentácia bola zaslaná znalcovi Ústavu súdneho lekárstva JLF UK a MFN [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

K tejto dovolacej námietke obvineného treba predovšetkým uviesť nasledovné:

- i keď z obsahu relevantných častí trestného spisu nie je možné objektívne zistiť celý pohyb zdravotnej dokumentácie, v danom prípade vzhľadom na odbornú zložitost' problematiky bolo nepochybne potrebné, aby súdni znalci mali k dispozícii celú zdravotnú dokumentáciu maloletého a nie len parciálne výpisky z nej,

- pri manipulácii so zdravotnou dokumentáciou [REDAKOVANÉ] počas celého priebehu trestného konania neboli zistené žiadne skutočnosti, ani konkrétne okolnosti zakladajúce podozrenie z neoprávnených zásahov do tejto dokumentácie pozmeňovaním alebo falšovaním zápisov v nej uvedených. Naopak na základe dokazovania bolo konštatované, že práve obvinený [REDAKOVANÉ] nevykonával všetky záznamy do dokumentácie tak, ako to vyžadoval vývoj zdravotného stavu poškodeného,

- aj keby postup zdravotného zariadenia pri vydaní dokumentácie nebol celkom lege artis (v súlade so zákonom č. 277/1994 Z.z. o zdravotnej starostlivosti), zákonná úprava administratívneho postupu pri manipulácii s dokumentáciou (či sa umožnia výpisky alebo vydá celá) nemôže prevýšiť záujem na dôslednom a objektívnom vyšetrení podozrenia zo spáchania trestného činu,

- nezodpovedá skutočnosti, že by obvinený v priebehu trestného konania nemal možnosť oboznámiť sa s dokumentáciou maloletého, resp. do nej nahliadať a vyjadrovať sa k nej, resp. na základe nej požiadať o vyhotovenie vlastného znaleckého posudku.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, na základe postupu zdravotného zariadenia, resp. vyšetrovateľa PZ pri manipulácii so zdravotnou dokumentáciou, nie je možné spochybníť zákonnosť ďalších vo veci vykonaných dôkazov.

Nezákonnosť postupu obstarávania dôkazov každopádne neumožňuje, aby boli použité v trestnom konaní a to z dôvodu, že takýto postup by umožňoval svojvôľu a nezákonnosť. Teória tzv. ovocia (plodov) otráveného stromu, na ktorú dovolateľ odkazuje, by sa mohla vzťahovať na úkony vážne zasahujúce do základných práv a slobôd občana, najmä na zatknutie (zadržanie), domovú prehliadku a zabavenie vecí vykonaných bez súdneho príkazu alebo na základe vadného súdneho príkazu. Teória rieši prípady, keď dôkaz ktorého nezákonnosť je namietaná, má až druhoradý alebo odvodený charakter vo vzťahu k pôvodnému nezákonnému zatknutiu, prehliadke, identifikačnému postupu, či výsluchu, napr. keď priznanie je získané až s určitým časovým odstupom alebo doličná vec je lokalizovaná a vyhladaná až po nezákonnom získaní priznania obvineného a podobne. Základným pravidlom je, že všetky dôkazy, ktoré boli nezákonne získané, musia byť vylúčené, pričom nie je prípustné ani využitie ďalších dôkazov, ktoré boli získané priamo alebo nepriamo, ako výsledok nezákonného zatknutia, prehliadky, výsluchu a pod. Pretože však úplné vylúčenie všetkých dôkazov, ako „otráveného ovocia“ by bolo neprimerané

s prihliadnutím k jasnému konfliktu záujmov, alebo nemožnosť usvedčenia a odsúdenia skutočného páchatela spôsobené vylúčením týchto dôkazov sa prieči záujmu spoločnosti a zároveň by viedla k stavu absolútnej dôkaznej núdze.

Na základe uvedeného najvyšší súd v tomto smere uzavrel, že nie je možné akceptovať dovoláciu argumentáciu obvineného založenú v podstate na tvrdení, že znalecké dokazovania vykonané v predmetnej trestnej veci je potrebné považovať za nezákonné, pretože so zdravotnou dokumentáciou sa nakladalo nezákonne a táto nezákonnosť sa preniesla aj na znalecké posudky.

Právny názor dovolateľa nie je možné akceptovať, pretože tento predstavuje chybný právny názor, a ako taký nemôže zakladať záver o nezákonnosti vykonania dokazovania v posudzovanej veci. V danej súvislosti treba zdôrazniť, že znalecké dokazovanie bolo vykonané v súlade so všetkými procesnými zákonnými ustanoveniami a tieto je treba považovať za plne relevantné aj z hľadiska hodnotenia ich vecnej stránky.

Dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 371 písm. i/ Tr. por. je, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia: správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Ako však z odôvodnenia dovolania vyplýva, tento dôvod dovolateľ vidí v nesprávnom hodnotení dôkazov a teda, že podľa jeho názoru nebola jeho vina náležite preukázaná v priebehu dokazovania. Námietky teda smerujú proti hodnoteniu dôkazov v rámci skutkových zistení súdu a k popisu týchto skutkových zistení v odôvodnení rozsudku, pričom sa v tejto súvislosti domáha zrušenia rozsudku a odvolaciemu súdu vytýka, že tak neurobil. Obvinený dovolaním presadzuje odlišné hodnotenie dôkazov, než ku ktorému dospeli súdy oboch stupňov pri zisťovaní skutkového stavu a domáha sa teda cestou dovolania neprípustného preskúmania skutkových zistení. V tejto súvislosti je nutné pripomenúť, že prípady, na ktoré dopadá ustanovenia § 371 písm. i/ Tr. por. je nutné dôsledne odlišovať od prípadov, kedy je rozhodnutie založené na nesprávnom skutkovom zistení. Zákon tak v citovanom ustanovení jednoznačne vymedzuje predmetný dovolací dôvod ako dôvod hmotnoprávny. To znamená, že dovolací súd je povinný vychádzať zo skutkového zistenia okresného, resp. odvolacieho súdu a v nadväznosti na tento skutkový stav hodnotiť správnosť hmotnoprávneho posúdenia.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že v predmetnej trestnej veci pri právnom posúdení konania obvineného okresný i krajský súd rozhodli správne, plne v súlade so zákonom a s dlhodobou aplikačnou praxou súdov, aj pokiaľ ide o otázku právnej kvalifikácie konania obvineného [REDAKOVANÉ] a to aj vo vzťahu ku kvalifikovanej skutkovej podstate trestného činu ublíženia na zdraví podľa ods. 2 ustanovenia § 224 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a takúto právnu kvalifikáciu konania obvineného správne a v dostatočnom rozsahu i odôvodnili.

Rovnako nie je možné prisvedčiť dovolacej námietke obvineného prezentovanej pod bodom VII. odôvodnenia dovolania, založenej na tvrdení, že trestnosť jeho činu zanikla uplynutím premlčacej doby.

Pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 2 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 je možné uložiť trest odňatia slobody na šesť mesiacov až päť rokov.

Podľa § 67 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 trestnosť činu zaniká uplynutím premlčacej doby, ktorá je päť rokov, ak je horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody viac ako jeden rok.

Z obsahu trestného spisu vyplýva, že vyšetrovateľ PZ vydal uznesenie o vznesení obvinenia obvinenému [REDAKOVANÉ] dňa 27. decembra 2006 (pod č. ČVSOUJP-427/20-2006). Berúc na zreteľ čas dokonania trestného činu (december 2001 - január 2002), ako začiatok plynutia premlčacej doby, treba uviesť, že k prerušeniu jej plynutia došlo dňom vydania uznesenia o vznesení obvinenia, t. j. 27. decembra 2006 tak, ako na to správne poukázal prokurátor Okresnej prokuratúry Trenčín vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného. Za tohto stavu bolo plynutie premlčacej lehoty prerušené vydaním uznesenia o vznesení obvinenia (dňa 27. decembra 2006) a nie až jeho doručením dňa 11. januára 2007.

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného [REDAKOVANÉ], nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. jeho dovolanie na neverejnom zasadnutí odmietol.»

16. Čo sa týka právnych záverov, a teda aj interpretácie a aplikácie platných a účinných ustanovení Trestného zákona (právnych noriem týkajúcich sa najmä ustanovení § 67 a § 224 ods. 1 a 2 Trestného zákona) dovolacím súdom (ale aj krajským súdom) a aj

odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ústavný súd uzatvára, že pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil v záveroch napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nedostatky takej intenzity, ktoré by nasvedčovali ich arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. Najvyšší súd nijako nevybočil z medzí určených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil svoj právny názor, aplikoval a interpretoval príslušné právne normy Trestného zákona v súlade s ich znením a obsahom a odpovedal dostatočne na ťažiskové otázky vzťahujúce sa na vec sťažovateľa.

Predovšetkým pokiaľ ide o námietku sťažovateľa o premlčaní trestnosti predmetného činu, aj z citovaných častí napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd túto otázku preskúmal a po stručnom odôvodnení dospel k záveru, že *„k prerušeniu jej plynutia došlo dňom vydania uznesenia o vznesení obvinenia, t.j. 27. decembra 2006“*.

Premlčanie vyjadruje záujem spoločnosti na tom, aby boli stíhané skutky len v rozumnom čase od ich spáchania, ak páchatel, prirodzene, v čase premlčania nespáchal ďalší skutok. Z tohto pohľadu ústavný súd konštatuje, že k zásahu do práva na spravodlivý proces nedošlo. Bez toho, aby ústavný súd zoslaboval nutnosť formálnej presnosti trestného konania a jasného ustálenia vznesenia obvinenia, v predmetnej veci vychádza hlavne zo zapožičaného spisu a najmä z toho, že okresná prokurátorka na základe pokynu krajskej prokurátorky určila pokynom z 15. decembra 2002 vyšetrovateľovi (č. l. 24 – 27), aby vzniesol proti sťažovateľovi obvinenie práve z toho dôvodu, aby neuplynulo premlčanie (*„Podľa § 206 ods. 1 Tr. poriadku urýchlene, vzhľadom na dobu premlčania trestného stíhania, vzneste obvinenie [redacted] ...“*). Z tohto pohľadu, aj keď môže dĺžka oznámenia o vznesení obvinenia v danom prípade vyvolať určité otázky a súdy sa nemuseli uspokojiť len s mechanickým konštatovaním včasnosti, možno túto právnu situáciu ústavnoprávne akceptovať, i keď v tomto aspekte je odôvodnenie napadnutého uznesenia na hrane ústavnosti.

Sťažovateľ relevantne argumentuje, že podľa čl. 6 ods. 3 písm. a) dohovoru mal byť bez meškania a podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia proti nemu. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva však v daných súvislostiach akcentuje

zabezpečenie obhajobných práv, nie izolovaný faktor času (porov. Kmec, J. – Kosař, D. – Kratochvíl, J. – Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 796). Možno konštatovať, že z tejto perspektívy, teda z pohľadu obhajobných práv nebol sťažovateľ poškodený.

Z citovanej časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu tiež vyplýva, že najvyšší súd sa dostatočne vysporiadal aj s námietkou sťažovateľa, podľa ktorého súdy akceptovali nezákonný dôkaz, pretože v prípravnom konaní orgány činné v trestnom konaní prevzali celú zdravotnícku dokumentáciu (aj keď zákon dovoľoval prevzatie len jej časti) a vydali ho otcovi poškodeného, a nie príslušnej zdravotníckej organizácii.

Ústavný súd po preštudovaní kompletného spisu vo vzťahu k zdravotnej dokumentácii a znaleckým posudkom vychádza zo skutočnosti, že v celej veci nebol sporný skutkový základ veci, ale jeho interpretácia. Spornosť vyplývala zo skutočnosti, že niektorí znalci uviedli, že stav poškodeného dieťaťa bol vyvolaný opomenutím sťažovateľa, a vyjadrenia iných boli opatrnejšie. Interpretácia znaleckých posudkov bola základom pre rozdielne posúdenie príčinnej súvislosti na jednej strane prvého oslobodzujúceho rozsudku okresného súdu a na druhej strane zrušujúceho rozhodnutia krajského súdu, po ktorom bol sťažovateľ uznaný vinným. Už v prípravnom konaní dochádzalo k tejto „oscilácii“ a možno sa domnievať, že súdy premietli túto situáciu aj do výšky trestu. Z ústavného hľadiska je však rozhodujúce, že v prípade neboli zjavne protichodné dôkazy a ani obvinenie nebolo postavené na jednom nestabilnom dôkaze. Tým ústavný súd odpovedá na sťažovateľovu námietku, prečo boli uprednostnené znalecké posudky viac smerujúce ku konštatovaniu jeho viny. V súvislosti s namietaním kvalifikácie znalcov možno doplniť, že nie znalci, ale súd berie na seba zodpovednosť pri konštatovaní viny.

Ústavný súd vníma účel normy, ktorá zakazuje vydať celú zdravotnú dokumentáciu v ochrane informačného sebaurčenia pacienta, pretože údaje o zdraví sa vyznačujú vysokou citlivosťou a intimitou. Daná norma chráni v predmetnej veci poškodeného, a nie sťažovateľa, a tak nie je vhodné otáčať jej význam. Vec je ešte špecifická tým, že prípad sa týka dvoch diagnóz, a to akútnej a chronickej, ktorá sa mala zhoršiť kvôli tej akútnej. Skutočnosť, že orgány činné v trestnom konaní mohli mať viac informácií, neovplyvnila pohľad na prípadný užší výsek nevyhnutne potrebných poznatkov. Ústavný súd v súvislosti

s otázkou možnosti sťažovateľa disponovať dokumentáciou a obhajovať sa uvádza, že sťažovateľ mal bezpochyby právo už v prípravnom konaní nahliadať tiež do originálu zdravotnej dokumentácie, robiť z nej výpisy a kópie. Pokiaľ ide o namietanú „nekompletnosť“ zdravotnej dokumentácie, pretože sťažovateľ *výsledky kontrolných laboratórnych vyšetrení, z ktorých vyplýval pokles zápalovej aktivity, založil do spisu pri prvom hlavnom pojednávaní (č. l. 365) 12. novembra 2009, nič nebránilo tomu, aby boli znalci už pri prvom pojednávaní konfrontovaní aj s týmto listinným dôkazom a neskôr, ako súčasť spisu bol tento dôkaz k dispozícii súdu, účastníkom konania i znalcom.*

Sťažovateľ napokon namieta, že v skutkovej vete odsudzujúceho výroku chýba zmienka o povinnosti, ktorú mal sťažovateľ porušiť. Ústavný súd zistil, že v obdobných prípadoch všeobecné súdy v zásade citujú vo výroku porušenie konkrétnej povinnosti obvineným (napr. rozsudok Okresného súdu Trenčín vo veci sp. zn. 4 T 127/2010). Možno konštatovať, že s citáciou § 4 ods. 3 zákona o zdravotnej starostlivosti alebo iného relevantného predpisu by bol výrok dokonalejší z hľadiska rozumných požiadaviek na formálnu prísnosť trestného práva (i keď z odôvodnenia odsudzujúceho rozsudku jednoznačne vyplýva porušenie konkrétnej povinnosti), avšak táto skutočnosť sa týka zákonnosti a nedosahuje ústavnú intenzitu.

17. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a pretože napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je podľa prieskumu ústavného súdu už v režime predbežného prerokovania sťažnosti ústavne materiálne akceptovateľné, bez potreby ďalšieho procesného postupu ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2016